

Asia: VN/32886/2023

Kansallinen avaruusstrategia 2024-2030

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Aalto-yliopisto pitää kansallisen avaruusstrategian päivittämistä erityisen tärkeänä avaruustoimialan kasvaessa ja kehittyessä voimakkaasti. Strategia sisältää pääpiirteissään rakentavia linjauksia. Korkeakouluille kohdennettavien velvoitteiden resursointi herättää kuitenkin kysymyksiä:

“Korkeakoulut toteuttavat koulutukseen liittyvät toimenpiteet ja kohdentavat lisääntyviä korkeakoulujen aloituspaikkoja hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti kehityksen puitteissa.”

“Eri yliopistoissa ja korkeakouluissa olevasta avaruusalan koulutustarjonnasta kootaan yhtenäinen opintokokonaisuus, jonka muiden alojen opiskelijat voivat sisällyttää tutkintoonsa esimerkiksi sivuaineena. Avaruusalan yritykset tarjoavat kohdennetusti harjoittelu- ja työpaikkoja opintokokonaisuuden opiskelijoille.”

“Avaruustoimintaan liittyvät tutkimus- ja koulutustarpeet tiedostetaan ja niitä edistetään suunnitelmallisesti.”

“Avaruusalan tutkimus tuottaa tarvittavaa tietoa ja osaamista avaruustoiminnan tueksi ja tulevaisuuden kehityssuuntien ennakoimiseksi. Tutkimus ja koulutus tuottavat tietoa ja osaajia avaruuspalveluiden käytön ja hyödyn lisäämiseksi. Tutkimuksen ja koulutuksen suunnittelu huomioi avaruustoiminnan tarpeet ennakoivasti ja pitkäjänteisesti. LUMA(TE)- strategian toteuttaminen tukee näitä tavoitteita.”

“Korkeakoulut tarkastelevat avaruustutkimuksen ja -koulutuksen painopisteitä omassa strategisessa suunnittelussaan kansallisen LUMA(TE)-strategian toimeenpanon ohella. Tutkimuslaitokset huomioivat avaruusstrategian päämäärät toimintasuunnitelmissaan.”

“Business Finland ja Suomen Akatemia kohdentavat rahoitusta tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan olemassa olevan kehyksen puitteissa. Korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten TKI-toimintaan ja tutkimusinfrastruktuureihin kohdennetaan TKI-rahoitusta kehyksen puitteissa. Myös Suomen rahoitusosuus Euroopan Avaruusjärjestön ESAn toiminnasta ja ohjelmista ovat TKI-rahoitusta.”

Aalto-yliopisto on toistaiseksi ainoa yliopisto Suomessa, joka tarjoaa opetusta avaruustekniikan alalla sekä maisteri- että tohtoritasolla. Aallon resurssit ovat kuitenkin rajalliset, ja nykyisellä ohjelmalla on haasteita tuottaa riittävästi työvoimaa nopeasti kasvavan alan tarpeisiin. Ilman siihen osoitettuja resursseja emme näe, miten opetuskapasiteettia voitaisiin merkittävästi kasvattaa. Lisähaasteen tuo seikka, että aloja, joilla Suomi pyrkii turvaamaan strategisen kotimaisen osaamisen, ei ole määritetty. Tämän tulevaisuudessa määritettävän strategisen osaamisen kehittäminen ja säilyttäminen voi myös olla vaikeaa, jos on tukeuduttava ainostaan kilpailutettuun kansainväliseen rahoitukseen ja ESA-jäsenyyden puitteissa tehtävään kehitystyöhön.

Ehdotamme, että strategian implementointiin osoitetaan oma budjetti, joka on strategisesti ohjattavissa, ja että osaamisen turvaamisen kehittämisessä tehdään yhteistyötä Suomen yliopistojen kanssa.

Lisäksi toimintakykyyn liittyvä toimenpide

“Avaruusasian neuvottelukunta, vastuuministeriöt, puolustus- ja turvallisuusviranomaiset ja Huoltovarmuuskeskus selvittävät ja priorisoivat mitkä avaruustoimintaan liittyvät kyvykkyydet (osaaminen, resurssit, infrastruktuuri) tulee olla saatavilla omavaraisesti kotimaassa ja miltä osin niitä on täydennettävä kansainvälisen yhteistyön kautta”

vaikuttaa Aalto-yliopiston näkökulmasta ongelmalliselta. Korkeakouluissa on merkittävää asiantuntijuutta avaruustoimintaan liittyvistä kyvykkyyksistä. Aalto-yliopisto katsoo, että korkeakoulut tulee ottaa mukaan näiden priorisointiin ministeriöiden ja viranomaisten lisäksi.

Saaristo Antti
Aalto-yliopisto